

ЗВІТ
про науково-практичну конференцію
для лікарів Харківського регіону
«Ендокринна патологія: діагностика, терапія, профілактика
ускладнень» у рамках реалізації науково-освітнього проекту
«Український ендокринологічний практикум»
22 лютого 2024 року

22 лютого 2024 року ДУ «Інститут проблем ендокринної патології ім. В. Я. Данилевського НАМН України» було проведено науково-практичну конференцію у режимі офлайн для лікарів Харківського регіону «Ендокринна патологія: діагностика, терапія, профілактика ускладнень» в рамках реалізації науково-освітнього проекту «Український ендокринологічний практикум».

У роботі конференції взяв участь 91 представник Харківського регіону.

З привітанням до учасників конференції звернулися директорка ДУ «ІПЕП НАМН» України, д.мед.н., проф., Заслужений діяч науки і техніки України Місюра К. В., акад. НАМН України, д.мед.н., проф., Заслужений діяч науки і техніки України Караченцев Ю. І.

В якості доповідачів окрім провідних фахівців ДУ «ІПЕП НАМН України» були співробітники ДУ «ІОЗДП НАМН України», ХНМУ МОЗ України, ННІ післядипломної освіти ХНМУ МОЗ України, НУОЗ України ім. П. Л. Шупіка, КНП ХОР «Обласна клінічна лікарня».

Програму конференції склали 16 доповідей. Як завжди, більшість доповідей було

присвячено проблемам цукрового діабету (ЦД) та його ускладнень.

Відкрила конференцію доповідь д.мед.н., проф. Місюри К. В. (Харків). Впродовж розмови про антидіабетичний препарат із герпротекторною активністю метформін доповідачка нагадала, що його біоеквівалентність повністю доведена, тому він призначається пацієнтам із ЦД при неефективності дієтотерапії та режиму фізичних навантажень.

Про взаємозв'язок дефіциту вітаміну D₃ з компонентами метаболічного синдрому доповіла к.мед.н., доц. Тиха І. А. (Харків). Доповідачка акцентувала увагу на основних положеннях Консенсусу-2023 українських експертів з діагностики, профілактики та лікування дефіциту вітаміну D у дорослих. Висвітлила результати багатьох клінічних досліджень, які демонструють, що підтримання достатнього рівня вітаміну D у крові знижує ризики ожиріння, компонентів метаболічного синдрому, ЦД та пов'язаних із ними серцево-судинних захворювань.

Інгібітору натрійзалежного котранспортера глюкози 2-го типу (дапагліфлозину) було присвячено три доповіді.

Огляд для дорослих та дітей від 10 років на тему «Цукровий діабет 2 типу як складова метаболічного синдрому» був представлений д.мед.н., проф. Кравчун Н. О. (Харків). Доповідачка нагадала, що вже сьогодні симптоми метаболічного синдрому спостерігаються у 20–40 % населення, включно з дітьми. Метаболічні порушення часто починають формуватися ще в підлітковому та юнацькому віці, задовго до клінічної маніфестації ЦД 2 типу, артеріальної гіпертензії (АГ) та атеросклеротичних уражень судин. Авторка акцентувала увагу на нових можливостях профілактики та лікування дорослих і дітей з ЦД 2 типу за допомогою призначення дапагліфлозину.

Про ефективність комбінації дапагліфлозину та пролонгованої форми метформіну для пацієнтів із серцевою недостатністю та ЦД 2 типу розповів у своїй доповіді к.мед.н. Смірнов І. І. (Харків).

Д.мед.н., проф. Більченко О. В. (Харків) акцентував увагу слухачів на тому, що інгібітор натрійзалежного котранспортера глюкози 2-го типу дапагліфлозин впливає на серцево-судинні події та загальну смертність при кардіометаболічних станах незалежно від наявності чи відсутності ЦД 2 типу.

Стрес-індукована гіперглікемія під час війни, підвищення кількості випадків гострого панкреатиту, порушення харчування та припинення лікування значно збільшили розповсюдженість ЦД та потребу у нормалізації глікемії. К.мед.н. Чернявська І. В. (Харків) нагадала слухачам про те, що у рекомендаціях АДА 2023 року контроль глікемії залишається ключовим у терапії ЦД 2 типу, і препарати сульфонілсечовини розглядаються як друга лінія терапії для комбінації з метформіном та ефективного зниження глікемії. Висока ефективність препаратів сульфонілсечовини у зниженні глікемії, яка є другою за силою після інсуліну, пояснює їх широке використання.

Д.мед.н., проф. Дорофеев А. Е. (Київ) представив потенційні механізми розвитку екзокринної недостатності підшлункової залози (ЕНПЗ) у пацієнтів із ЦД, фактори ризику та клінічні прояви, проаналізував

алгоритми діагностики ЕНПЗ у хворих із ЦД. Були представлені рекомендації, згідно сучасних міжнародних гайдлансів, щодо лікування ЕНПЗ у пацієнтів із ЦД.

У доповіді к.мед.н. Борзенко А. Б. (Харків) обґрунтовано активне впровадження антагоніста рецепторів ангіотензину II — ірбесартана у схеми лікування коморбідного пацієнта з АГ, ЦД і діабетичною нефропатією. Ірбесартан є препаратом плейотропної дії: окрім прямої антигіпертензивної та нефропротекторної дії він має кардіопротекторні, протизапальні, антифібротичні властивості, зменшує інсулінорезистентність, покращує метаболічні параметри вуглеводного та ліпідного обмінів.

Про профілактику та лікування сечостатевої системи у хворих на ЦД стандартизованими фітопрепаратами доповіла к.мед.н., доц. Дунаєва І. П. (Харків).

В Україні на тлі негативних факторів (епідемія Covid-19, військовий стан, які значно знизили фізичну активність у молоді) має місце тренд до збільшення у них надлишкової маси тіла та ожиріння. Про метаболічну жирову хворобу печінки як наслідок ожиріння у дітей та підлітків і загрози хронічних захворювань у дорослому віці розповіла слухачам д.мед.н., проф. Гончарова О. А. (Харків).

Клінічні маски діабетичної полінейропатії у своїй доповіді представила д.мед.н., проф. Місюра К. В. (Харків). Вона наголосила на тому, що у пацієнтів із ЦД та предіабетом із ознаками гіпотиреоїдної полінейропатії має сенс призначати комплексний препарат, до складу якого входять α -ліпоева кислота, L-карнітин та коензим Q10. Ці компоненти відіграють важливу роль в здійсненні нормального енергетичного обміну, покращують «енергетичний статус» клітин, мають цитопротективну властивість; підтримують нормальну дезінтоксикаційну функцію печінки.

Патології щитоподібної залози (ЩЗ) на тлі метаболічних порушень була присвячена доповідь к.мед.н. Смірнова І. І. (Харків). Він звернув увагу на основні метаболічні порушення у пацієнтів із субклінічним та маніфестним гіпотиреозом і особливості їх діагностики та лікування

згідно сучасних міжнародних протоколів АТА, ЕТА та АДА.

Вагомим фактором, який значно впливає на перебіг захворювань шлунково-кишкового тракту та гепатобіліарної системи, є функціональний стан ЩЗ. Механізми формування моторно-секреторних порушень шлунково-кишкового тракту при гіпотиреозі були представлені слухачам д.мед.н., проф. Гончаровою О.А. (Харків).

В доповіді д.мед.н., проф. Кравчун Н. О. (Харків) була надана інформація щодо механізмів виникнення гострого та хронічного стресу та їх взаємозв'язків із захворюваннями ЩЗ.

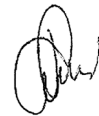
У доповіді к.мед.н. Дорош О. Г. (Харків) були проаналізовані механізми розвитку інсулінорезистентності, особливо було під-

креслено важливу роль мікронутрієнтів у цьому процесі. Поширеність інсулінорезистентності при різних соматичних захворюваннях свідчить про її адаптивне значення не лише для порушень глюкозного обміну, а й для обміну речовин в організмі в цілому.

Роль мікронутрієнтів у якості підтримки ЩЗ при захворюваннях ендокринної системи охарактеризувала к.мед.н., доц. Черняєва А. О. (Харків). Авторка підкреслила, що багато наявних нутріцевтичних сполук можуть бути використані в щоденному раціоні завдяки їх легкій доступності та корисним властивостям.

Конференція завершилася підведенням підсумків конференції модераторами.

Заступник директора з науково-організаційної роботи
к.мед.н., доц., Заслужений лікар України

Олександр
КОЗАКОВ

ЗВІТ
про науково-практичну конференцію
з онлайн-трансляцією «Досягнення та перспективи
експериментальної і клінічної ендокринології»
(Двадцять треті Данилевські читання)
21–22 березня 2024 року

21–22 березня 2024 року ДУ «Інститут проблем ендокринної патології ім. В. Я. Данилевського НАМН України» сумісно з Харківським національним медичним університетом МОЗ України проведена науково-практична конференція з онлайн-трансляцією «Досягнення та перспективи експериментальної і клінічної ендокринології» (Двадцять треті Данилевські читання).

Конференція включена до «Реєстру заходів БПР, які проводитимуться у 2024 році» (№ 3701645). Посилання на конференцію <http://ipep.online/>

Кількість переглядів на кінець ефіру за 21.03. склало 1885, а за 22.03. — 1171.

Учасниками заходу стали представники усіх областей України, м. Києва та Грузії.

Із привітанням до учасників конференції звернулися директорка ДУ «ІПЕП НАМН України» д.мед.н., проф., Заслужений діяч науки і техніки України Місюра К. В. та акад. НАМН України, д.мед.н., проф., Заслужений діяч науки і техніки України Караченцев Ю. І.

В якості доповідачів окрім провідних фахівців ДУ «ІПЕП» були співробітники ХНМУ МОЗ України, ДУ «ЮЗДП НАМН

України», КНП ХОР «ОКЛ», ДУ «НІТ ім. Л. Т. Малої НАМН України», ННПО ХНМУ МОЗ України, ПЗВО «Харківський інститут медицини та біомедичних наук», ДУ «ІПХС ім. проф. М. І. Ситенка НАМН України» (Харків); НМУ ім. О. О. Богомольця, КЦ «Ендокринологія від Черенько», УНПЦЕХ ТЕОіТ МОЗ України (Київ); НМУ ім. М. І. Пирогова, КНП «МКЛ № 1» (Вінниця); Буковинський ДМУ (Чернівці); ДВНЗ «НМУ» (Івано-Франківськ); Сумський ДУ МОН України.

Програму конференції склали 39 доповідей, у т. ч. 14 — з проблем діабетології, 10 — з проблем патології щитовидної та парашитовидної залоз, 6 — репродуктивної ендокринології, 9 — з іншої ендокринної патології.

Конференція розпочалася провідною доповіддю д.б.н., проф. Малої Н. Г. від групи авторів (Харків) під назвою «Перспективи регенеративної медицини в ендокринології». У доповіді представлені результати дослідження та обґрунтована ефективність застосування біопрепарату мезенхімальних стовбурових клітин для коригування розладів тиреоїдної та імунної системи на моделі експерименталь-

ного автоімунного ураження щитоподібної залози (ЩЗ).

Продовженням теми про мезенхімальні клітини була доповідь від групи авторів д.б.н., с.н.с. Бречки Н. М. (Харків). Доповідачка представила переваги використання комочків Біша як джерела мезенхімальних стовбурових клітин для корекції ендокринної патології. Комочки Біша — це спеціалізована жирова тканина, яку легко зібрати і яка містить багате кровопостачання. Буккальний жировик є безпечним і легкодоступним джерелом мезенхімальних стовбурових клітин для косметичних процедур і для лікування багатьох захворювань, тому що не викликає ускладнень у пацієнтів.

Цикл доповідей, присвячений цукровому діабету (ЦД), відкрила д.мед.н., проф. Місюра К. В. (Харків). Доповідачка докладно доповіла сучасні підходи до комбінованої терапії ЦД 2 типу на підставі нових рекомендацій щодо медикаментозного лікування гіперглікемії, які були опубліковані в 2021–2022 роках.

Д.мед.н., проф. Костицька І. О. (Івано-Франківськ) на підставі клінічних рекомендацій американської діабетологічної асоціації (ADA, 2024), Європейської асоціації з вивчення ЦД (EASD) та даних мета-аналізів обґрунтувала основні ефекти метформіну щодо попередження мікро- й макроваскулярних катастроф, смертності від будь-яких причин. Акцентувала увагу слухачів на тому, що дослідження DPPPOS довели, що метформін знижує розповсюдженість та вираженість коронарного атеросклерозу в осіб із предіабетом.

Патогенетичне обґрунтування і оптимальні схеми призначення таких препаратів, як агоністи I_1 -імідазолінових рецепторів і фібратів, для корекції серцево-судинного ризику в пацієнтів з ЦД 2 типу представив у своїй доповіді д.мед.н., проф. Коваль С. М. (Харків).

Раціональні підходи до діагностики та лікування ранніх порушень вуглеводного обміну презентував д.мед.н., проф. Паньків В. І. (Київ). Особлива увага зверталась на співпрацю лікарів і людей з предіабетом з метою запобігання розвитку ЦД 2 типу.

Судинна патологія посідає перші сходинки за кількістю фатальних ускладнень, особливо за умов ЦД. Нові можливості в стратегії зниження ризику прогресування атеросклерозу у хворих на ЦД представила слухачам к.мед.н., проф. Мелеховець О. К. (Суми).

Еволюційні дослідження дапагліфлозину щодо зниження комбінації ризику серцево-судинних захворювань і метаболічних порушень на великих когортах пацієнтів було представлено д.мед.н., проф. Кравчун Н. О. (Харків).

Д.мед.н., проф. Більченко О. В. (Харків) так само нагадав слухачам, що згідно сучасного менеджменту хронічної хвороби нирок (ХХН) — іНЗКТГ2 є першою лінією терапії з рівнем доказовості ІА. DAPA-CKD — це перше дослідження ниркових результатів визначення ефективності та безпеки інгібітора НЗКТГ-2 у пацієнтів з ХХН та ЦД 2 типу або без нього. Дапагліфлозин знижує ризик ниркової недостатності у пацієнтів із ХХН, а також розширює можливості кардіоренального захисту у діалізних пацієнтів.

В доповіді к.мед.н. Смірнова І. І. (Харків) також були надані докази нефропротекції у пацієнтів з ЦД 2 типу за результатами досліджень Деклер, DAPA-CKD.

Інформацію щодо фізіологічної ролі натрійуретичного гормону в організмі людини доповіла від групи авторів к.мед.н., доц. Дунаєва І. П. (Харків). Висвітлена клінічна значущість визначення NT-proBNP (N-кінцевий пропептид натрійуретичного гормону). Представлено результати власних досліджень даного біомаркера у коморбідних пацієнтів. Наголошено на значну предикторну цінність NT-proBNP щодо ризику розвитку серцево-судинних ускладнень у хворих з артеріальною гіпертензією, ЦД 2 типу та ожирінням.

Діагностиці гастроєзофагеальної рефлюксної хвороби на тлі ЦД 2 типу була присвячена доповідь Бондар-Келеберди О. С. (Харків). Було визначено патогенетичну роль греліну у формуванні та прогресуванні даної патології.

Профілактиці та лікуванню захворювань сечостатевої системи у хворих на ЦД

був присвячений виступ к.мед.н., доц. Дунаєвої І. П. (Харків). В доповіді представлені рекомендації Європейської асоціації урологів щодо лікування циститу. Акцентовано увагу слухачів щодо антибіотикорезистентності в умовах сьогодення. Доведено позитивні ефекти стандартизованих фітопрепаратів, в тому числі при лікуванні ниркової патології при ЦД.

Нефропротекторний ефект ірбесартану у пацієнтів з діабетичною нефропатією на різних стадіях ХХН (з нормальною ШКФ та на стадії ниркової недостатності) представила к.мед.н. Борзенко А. Б. (Харків). У доповіді обґрунтовано активне впровадження молекули ірбесартану у схеми лікування коморбідного пацієнта з артеріальною гіпертензією, ЦД і діабетичною нефропатією.

Вплив вітаміну D та магнію на захворюваність ЦД 2 типу обґрунтувала у своєму виступі д.мед.н., проф. Микитюк М. Р. (Харків). Доповідачка акцентувала увагу на тому, що дефіцит вітаміну D дуже поширений в сучасному суспільстві і сприймається як важливий фактор ризику розвитку інсулінорезистентності і патогенетично пов'язаних з нею захворювань, таких як ожиріння і ЦД 2 типу. Систематичне вснаження магнієвого депо сприяє розвитку хронічного ендотеліального запалення і підвищенню ризику серцево-судинних, церебро-васкулярних захворювань, а також інсулінорезистентності і порушень глюкозного гомеостазу.

Продовжила цю тему к.мед.н., доц. Тиха І. А. (Харків). Вона доповіла основні положення розробленого у 2023 році Консенсусу українських експертів з діагностики, профілактики та лікування дефіциту вітаміну D у дорослих. Були представлені результати багатьох клінічних досліджень, які демонструють, що підтримання достатнього рівня вітаміну D у крові знижує ризику ожиріння, компонентів метаболічного синдрому (МС), ЦД та пов'язаних із ними серцево-судинних захворювань.

Впливу вітаміну D на гістологічну будову та основні функції статевих залоз самців щурів із експериментальними моделя-

ми найбільш розповсюджених у клінічній практиці варіантів чоловічого безпліддя була присвячена доповідь Мараховського І. О. від групи авторів (Харків). Показана ефективність додавання холекальциферолу до препаратів базової терапії неплідності щодо поліпшення морфологічної будови органів репродуктивної системи.

Діалог експертів на тему «Порушення мінерального обміну, що знижує щільність кісткової тканини, функціонування парашитоподібних залоз» провели д.мед.н., проф. Місюра К. В. та к.мед.н. Костерін С. Б. (Харків). Доповідачі акцентували увагу присутніх, що діагностичне тестування на рівні первинної медико-соціальної допомоги повинно включати вимірювання сировоткового кальцію з поправкою на альбумін та рівню паратгормону.

Взаємозв'язок між патологією ЩЗ і порушеннями вуглеводного обміну продемонструвала у своїй доповіді д.мед.н., проф. Кравчун Н. О. (Харків). Акцентовано увагу на профілактичне призначення метформіну у осіб з предіабетом і на результатах лікування ЦД 2 типу цим препаратом.

Інформацію про стан тиреоїдної системи на етапах статевого дозрівання у хворих на ЦД 1 типу було представлено від групи авторів д.мед.н., с.н.с. Турчиною С. І. (Харків). Висвітлено взаємозв'язок між тиреоїдною дисфункцією, станом системи соматотропний гормон / інсуліноподібний фактор росту-1 та фізичним розвитком. Наведено алгоритм діагностики, лікування та профілактики порушень фізичного розвитку у підлітків, хворих на ЦД 1 типу. Обґрунтовано необхідність застосування препаратів калію йодиду та левотироксину на етапах статевого дозрівання.

Результати досліджень лікування орбітопатії Грейвса та хвороби Хашимото були представлені д.мед.н., проф. Кравчун Н. О. (Харків). Було доведено, що саме селен пригнічує вироблення запальних цитокінів, що призводить до позитивної динаміки. Дана оцінка ефективності впливу селенометіоніну на аутоімунну тиреоїдну патологію.

Про новини в діагностиці та лікуванні тиреоїдних пухлин (за матеріалами Всесвітнього конгресу з тиреоїдного раку

WСТС-2023, Лондон) доповів д.мед.н., проф. Черенько С. М. (Київ). Акцент зроблено на досягненнях медичної генетики, розробці нових таргетних препаратів, хірургічних технологій.

На обумовленість гастроентерологічних порушень гіпофункцією ЩЗ звернула увагу слухачів д.мед.н., проф. Гончарова О. А. (Харків).

Вплив лептинорезистентності на розвиток вузлових новоутворень ЩЗ представила у своїй доповіді Мірошніченко О. С. (Харків). Авторка зробила висновок, що лептинорезистентність на рівні з інсулінорезистентністю може розглядатися як незалежний фактор ризику неоплазій, а особи з абдомінальним ожирінням потребують обов'язкового визначення структурно-функціонального стану ЩЗ з метою раннього виявлення вузлових новоутворень.

Тактику лікування пацієнтів із гіпотиреозом з акцентом на клінічні настанови Американської (АТА) та Європейської (ЕТА) тиреоїдної асоціацій, а також результати систематичного аналізу представила д.мед.н., проф. Костіцька І. О. (Івано-Франківськ).

На нюансах призначення гормональної терапії в залежності від типу операції на ЩЗ зупинився к.мед.н. Дубовик В. М. (Харків). Він висвітлив відмінності замісної та супресивної терапії, підкреслив необхідність своєчасної корекції дози препаратів тироксину в залежності від клінічних даних пацієнтів, лабораторних показників, супутніх захворювань.

Про причини декомпенсації гіпотиреозу в клінічній практиці розповів к.мед.н., доц. Паламарчук А. В. (Вінниця). В доповіді були розглянуті фактори, що впливають на потребу в L-тироксіні при гіпотиреозі, а також проведено аналіз впливу нутрієнтів, харчових продуктів та препаратів на абсорбцію тироксину.

Метаболічно асоційована хвороба печінки натепер є найбільш поширеною хронічною неінфекційною хворобою печінки як у дорослому, так і в дитячому віці. Доповідь д.мед.н., проф. Пінського Л. Л. (Київ) була присвячена стеатогепатиту, асоційованому з метаболічною дисфункцією, що є печінковим проявом ЦД 2 типу. Автор зробив ак-

цент на тому що, значна розповсюдженість та прогресування фіброзу печінки до цирозу та гепатоцелюлярної карциноми з мінімальними клінічними проявами робить цю проблему надзвичайно актуальною для лікарів-ендокринологів.

Частота та особливості клінічних та лабораторно-інструментальних проявів жирової хвороби печінки у підлітків з ожирінням, ЦД 1 типу та гіпоандрогенією були висвітлені у доповіді від групи авторів д.мед.н., проф. Страшок Л. А. (Харків). Авторка підкреслила що це захворювання є коморбідним щодо багатьох хронічних захворювань інших органів і систем, в тому числі й ендокринних.

Діагностиці фіброзу печінки у підлітків з метаболічно-асоційованою жировою хворобою печінки за допомогою неінвазивних методів присвятила свою доповідь к.мед.н., доц. Бузницька О. В. (Харків).

Про роль основних нутрицевтиків у патофізіології МС від групи авторів доповіла Панкова О. А. (Харків). Обговорювались дієтичні рекомендації у менеджменті МС, зокрема, середземноморська дієта та інші альтернативні стратегії дієтотерапії.

Порушення різних видів обміну, що лежать в основі компонентів МС, відображаються на репродуктивній функції жінок фертильного віку, зокрема, через вплив інсулінорезистентності та ожиріння на синтез статевих гормонів. Тому доповідь «Ожиріння, метаболічний синдром та мелатонін-залежність у жінок фертильного віку з порушеннями репродуктивної функції», яку представила Крохмалюк О. К. від групи авторів (Вінниця), є актуальною та своєчасною, та надає нові підходи у діагностичній оцінці та лікуванні МС, а препарати мелатоніну можуть бути ефективними засобами терапії його компонентів.

Порівняльну клініко-генетичну характеристику дітей із різними формами затримки зросту продемонструвала у своїй доповіді к.мед.н. Ризничук М. О. (Чернівці). Були представлені результати дослідження поліморфізму ТаqI гена рецептора вітаміна D у дітей препубертатного віку із соматотропною недостатністю та ідіопатичною низькорослістю.

Аналіз психологічних характеристик дівчат-підлітків із олігоменореєю та матковими кровотечами представила від групи авторів к.психол.н. Беляєва О. Е. (Харків). Були визначені особливості психологічного стану підлітків залежно від наявності коморбідних захворювань — ендокринних, гастроентерологічних, психоневрологічних.

В доповіді к.мед.н. Верхошанової О. Г. (Харків) від групи авторів було показано, що на тлі стресу під час війни серед основних патогенетичних механізмів розладів менструальної функції у підлітків вагомим є взаємовідносини гіпофізарно-адреналової і гіпофізарно-гонадної систем.

Про клінічні особливості перебігу олігоменореї у дівчат-підлітків з обтяженим перенатальним анамнезом доповіла від групи авторів Новохатська С. В. (Харків). Було доведено, що ці дівчата складають групу ризику щодо формування розладів менструальної функції в пубертатному періоді та потребують більш ретельного нагляду з боку дитячих гінекологів та лікарів суміжних спеціальностей.

Стану метаболічних порушень у дітей-інвалідів з паралітичними синдромами, а саме, порушенню харчування внаслідок недостатнього надходження макро- та мікронутрієнтів, була присвячена від групи авторів доповідь Ткаченко О. Д. (Харків).

Про шкоду прийому енергетичних напоїв була доповідь від групи авторів д.мед.н., проф. Губіної-Вакулик Г. І. (Харків). Доповідачка показала, що двотижнєве вживання експериментальними тваринами енергетичного напою в адекватній дозі змінює морфофункціональний стан епіфіза мозку і наднирників. Як трактують автори, ці залози демонструють не тільки збільшену готовність до стресу, але й масовану загибель ендокриноцитів шляхом форсованого апоптозу.

Заступник директора з науково-організаційної роботи
к.мед.н., доц., Заслужений лікар України

Завершилась конференція підведенням підсумків роботи та оголошенням кращих наукових робіт, які були представлені доповідачами:

- диплом I ступеня одержали д.б.н., проф. Малова Н. Г. зі співавторами за провідну доповідь «Перспективи регенеративної медицини в ендокринології»;
- диплом II ступеня одержала к.мед.н., доц. Дунаєва І. П. за доповідь «Натрійуретичний пептид: діагностичне, прогностичне та клінічне значення у пацієнтів з артеріальною гіпертензією, супутнім цукровим діабетом 2 типу та ожирінням»;
- дипломи III ступеня одержали Мірошніченко О. С. за доповідь «Вплив лептинорезистентності на розвиток вузлових новоутворень щитоподібної залози» та д.мед.н., проф. Губіна-Вакулик Г. І. зі співавторами за доповідь «Зміна морфофункціонального «налаштування» наднирників і епіфізу мозку в експерименті після двотижнєвого вживання енергетичного напою».

За матеріалами конференції видано збірку тез в електронному вигляді (посилання <https://conf.iper.com.ua/index.php/DCh/issue/current>). Резолюція не приймалася.

Технічним організатором конференції було ТОВ «Triolan live».

Інформаційний партнер — медичний науково-практичний журнал «Проблеми ендокринної патології».

Учасникам конференції, які успішно пройшли тестування, будуть відправлені сертифікати.

Олександр
КОЗАКОВ

**ПЕРЕЛІК НАЙПОПУЛЯРНІШИХ СТАТЕЙ,
які були успішно переглянуті в мережі інтернет
за січень-квітень 2024 року**

№	Стаття	Кількість переглядів
1	<i>Архипкіна Т. Л., Бондаренко В. О., Любимова Л. П., Місюра К. В.</i> ЛІПІДНИЙ СПЕКТР КРОВІ, РІВНІ ГОМОЦИСТЕЇНУ ТА ФОЛІЄВОЇ КИСЛОТИ ПРИ ПОЛІМОРФІЗМІ ГЕНІВ ФОЛАТНОГО ЦИКЛУ У ЖІНОК З СИНДРОМОМ ПОЛІКІСТОЗНИХ ЯЄЧНИКІВ https://doi.org/10.21856/j-PER.2023.4.01	Всього: 114 Анотації: 87 Повного тексту: 27
2	<i>Караченцев Ю. І., Філоненко Н. Г., Калужина О. В., Сорокіна І. В.</i> ОСОБЛИВОСТІ ЕПІТЕЛІАЛЬНО-МЕЗЕНХІМАЛЬНОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ ПАПІЛЯРНОЇ КАРЦИНОМИ ЩИТОПОДІБНОЇ ЗАЛОЗИ НА ТЛІ ХРОНІЧНОГО АУТОІМУННОГО ТИРЕОЇДИТУ https://doi.org/10.21856/j-PER.2023.3.05	Всього: 113 Анотації: 75 Повного тексту: 38
3	<i>Лурін І. А., Селюкова Н. Ю., Коренева Є. М., Бойко М. О., Місюра К. В., Негодуйко В. В.</i> ЗМІНИ В ЕНДОКРИННІЙ СИСТЕМІ ЧОЛОВІКІВ З ПОСТТРАВМАТИЧНИМ СТРЕСОВИМ РОЗЛАДОМ, ОТРИМАНИМ ВНАСЛІДОК БОЙОВОЇ ТРАВМИ https://doi.org/10.21856/j-PER.2023.4.08	Всього: 110 Анотації: 81 Повного тексту: 29
4	<i>Іванова О. В., Горбенко Н. І., Боріков О. Ю., Кіпріч Т. В., Таран К. В., Плехова О. І.</i> ВПЛИВ СТАТІ НА МЕТАБОЛІЧНІ ТА ФУНКЦІОНАЛЬНІ ПОРУШЕННЯ, ІНДУКОВАНІ ВИСОКОФРУКТОВОЮ ДІЄТОЮ У ЩУРІВ https://doi.org/10.21856/j-PER.2023.3.11	Всього: 96 Анотації: 62 Повного тексту: 34
5	<i>Микитюк М. Р., Тітова Ю. О., Смольницька С. О.</i> ФАКТОРИ ВПЛИВУ НА КЛІНІЧНУ ЕВОЛЮЦІЮ ЦУКРОВОГО ДІАБЕТУ ТА ЯКІСТЬ НАДАННЯ СПЕЦІАЛІЗОВАНОЇ МЕДИЧНОЇ ДОПОМОГИ ХВОРИМ НА ЦЮ ЕНДОКРИНОПАТІЮ В УМОВАХ ЗБРОЙНОГО КОНФЛІКТУ https://doi.org/10.21856/j-PER.2023.3.13	Всього: 94 Анотації: 58 Повного тексту: 36
6	<i>Літовченко Т. А., Дубенко А. Є., Сазонов С. О., Флоріян В. А., Завальна О. П., Сухоносова О. Ю.</i> УЛЬТРАСТРУКТУРНІ ЗМІНИ ШИШКОПОДІБНОЇ ЗАЛОЗИ ПРИ ЕПІЛЕПСІЇ https://doi.org/10.21856/j-PER.2023.3.12	Всього: 91 Анотації: 48 Повного тексту: 43
7	<i>Чернявська І. В., Черняєва А. О., Дубовик В. М., Романова І. П., Кравчун Н. О.</i> НОВІ МОЖЛИВОСТІ ЛІКУВАННЯ СУБКЛІНІЧНОГО ТИРЕОТОКСИКОЗУ У ЛІТНІХ ПАЦІЄНТІВ: МІСЦЕ І РОЛЬ ФІТОТЕРАПІЇ https://doi.org/10.21856/j-PER.2018.4.03	Всього: 90 Анотації: 83 Повного тексту: 7
8	<i>Жердьова Н. М., Тодуров І. М., Орлик О. С., Степура О. А., Косюхно С. В., Зенькіна Л. М.</i> ЕПІДЕМІОЛОГІЯ ХРОНІЧНОЇ ХВОРОБИ НИРОК У ПАЦІЄНТІВ З ЦУКРОВИМ ДІАБЕТОМ 2 ТИПУ В УКРАЇНІ https://doi.org/10.21856/j-PER.2024.1.02	Всього: 89 Анотації: 34 Повного тексту: 55
9	<i>Журавльова Л. В., Пивоваров О. В.</i> СТАН І ВЗАЄМОЗВ'ЯЗОК ПОКАЗНИКІВ ЕЛЕКТРОЛІТНОГО ОБМІНУ З РІВНЕМ СОМАТОМЕДИНУ IGF-1 У ХВОРИХ НА ЦУКРОВИЙ ДІАБЕТ 2 ТИПУ ТА АРТЕРІАЛЬНУ ГІПЕРТЕНЗІЮ https://doi.org/10.21856/j-PER.2023.3.04	Всього: 86 Анотації: 43 Повного тексту: 43
10	<i>Журавльова Л. В., Пивоваров О. В.</i> ЧИННИКИ ФЕРТИЛЬНОСТІ. D-ГОРМОН У ПРОФІЛАКТИЦІ РЕПРОДУКТОПАТІЙ, ОБУМОВЛЕНИХ ДОБРОЯКІСНОЮ ГІПЕРПЛАЗІЄЮ ПЕРЕДМІХУРОВОЇ ЗАЛОЗИ (огляд літератури) https://doi.org/10.21856/j-PER.2023.4.07	Всього: 86 Анотації: 59 Повного тексту: 27